

Warszawa, dnia 22 listopada 2023 r.

Sygn. akt VI Ka 433/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

Sędziowie: SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda

SSR (del.) Anna Bojarczuk

protokolant: protokolant sądowy – stażysta Justyna Kutnikowska

przy udziale prokuratora Agaty Stawiarz

i przedstawiciela (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W. B. K.

po rozpoznaniu dnia 22 listopada 2023 r.

sprawy B. G. syna W. i J., ur. (...) w G.

oskarżonego o przestępstwo z art. 18 § 3 kks w zw. z art. 20 § 2 kks w zb. z art. 56 § 1 kks w zb. z art. 61 § 1 kks w zb. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks w zw. z art. 7 § 1 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i (...) Urząd C.-Skarbowy w W.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

z dnia 28 grudnia 2022 r. sygn. akt III K 657/21

zaskarżony wyrok uchyla i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi -Północ w Warszawie do ponownego rozpoznania.

SSO Tomasz Morycz SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda SSR (del.) Anna Bojarczuk

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 433/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1 Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 657/21.

1.2 Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.1.1.		B. G.	Dotychczasowa niekaralność	Karta karna - k.1621
2.1.1.2.		B. G.	Sytuacja majątkowa oskarżonego	Informacja e - (...) k.1620
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.1.1.1	Karta karna	Dokument sporządzony przez uprawniony podmiot, nie był kwestionowany i nie budził żadnych wątpliwości.
2.1.1.2	Informacja e - (...)	Dokument sporządzony przez uprawniony podmiot, nie był kwestionowany i nie budził żadnych wątpliwości.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Apelacja prokuratora		
Lp.	Zarzut	
3.1	Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: 1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to jest art. 41 § 1 k.k.s., poprzez warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego B. G., podczas gdy czyn przypisany oskarżonemu został popełniony w warunkach art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s., co wyklucza możliwość warunkowego umorzenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

postępowania karnoskarbowego wobec sprawcy czynu.

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że wina i społeczna szkodliwość czynu popełnionego przez B. G. nie są znaczne, w sytuacji gdy doszło do narażenia na uszczuplenie należności publicznoprawnej w kwocie 1.437.604,00 zł, a w konsekwencji niesłuszne warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego B. G..

***Oskarżyciel publiczny -
Naczelnik (...) Urzędu
Celno - Skarbowego w
W. zaskarżonemu wyrokowi
zarzucił:***

1. obrazę prawa procesowego i materialnego, mającą wpływ na treść wyroku, to jest błędne zastosowanie art. 41 § 1 k.k.s. w zw. z art. 66 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k., podczas gdy na podstawie art. 53 § 7 i 8, § 29 k.k.s. wysokość narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej jest dużej wartości i stanowi podstawę do nadzwyczajnego obostrzenia kary, określonego w art. 37 § 1 k.k.s.

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na niewłaściwej ocenie materiału dowodowego i uznanie czynu zarzucanemu oskarżonemu jako czynu, którego społeczna szkodliwość nie jest znaczna.

Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.

Niezależnie od podniesionych zarzutów, Sąd Okręgowy - kierując się treścią art. 440 kpk - doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok powinien być uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Tym samym podniesione zarzuty stały się bezprzedmiotowe.

Sąd Rejonowy nie dostrzegł, że odpowiedzialność podatkowa i karno - skarbowa to dwie różne kwestie. Stwierdzenie nieprawidłowości przez organy podatkowe nie oznacza automatycznie, że dopuszczono się przestępstwa. W efekcie Sąd Rejonowy de facto nie przeprowadził własnego postępowania dowodowego i nie dokonał własnych ustaleń faktycznych, opierając się niemal wyłącznie na ustaleniach i decyzjach organów podatkowych. Powyższe, w sytuacji braku związania tymi rozstrzygnięciami, jest zdaniem Sądu Okręgowego oczywiście niewystarczające. Tym bardziej, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika w sposób klarowny i przekonujący, co i dlaczego dokładnie wskazywało na winę oskarżonego. Co więcej, materiał osobowy był dla niego w dużej mierze korzystny, a mimo to uznany za potwierdzający jego sprawstwo i oceniony w sposób nie tylko zbiorczy, ale też bardzo ogólny.

Zgodnie z dyspozycją art. 8 § 1 kpk, sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Mając powyższe na uwadze, rolą Sądu Rejonowego było zweryfikowanie materiałów zgromadzonych w postępowaniu

skarbowym i ewentualnie ich uzupełnienie, a następnie dokonanie ich rzetelnej, szczegółowej i prawidłowej oceny. Tymczasem niejako automatycznie, a tym bardziej bezkrytycznie dano wiarę w/w decyzjom, co pozostaje w sprzeczności nie tylko z przytoczonym przepisem, ale również istotą oceny dowodów. Oceną, której Sąd Rejonowy de facto nie dokonał, ograniczając się do ogólnikowego stwierdzenia o wiarygodności dokumentów i zeznań. Powyższe jest zdaniem Sądu Okręgowego oczywiście niewystarczające, skutkując koniecznością przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.

Jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. akt IV KK 511/19, czym innym jest opieranie się przez sąd rozstrzygający o odpowiedzialności karnej określonej osoby na ustaleniach poczynionych przez inny sąd lub organ, a czym innym wykorzystywanie materiału dowodowego zgromadzonego w innym postępowaniu dla poczynienia własnych, samodzielnych ustaleń faktycznych w postępowaniu karnym. Przy ustalaniu zasad związania sądu karnego ustaleniami zawartymi w decyzjach organów skarbowych trzeba uznać zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądu, co jednakże nie zakazuje sądowi czynienia własnych ustaleń na podstawie decyzji administracyjnej, o ile uzna ją za dowód przydatny w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 153/20). Wprawdzie art. 8 § 2 kpk stanowi, że prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek

prawny są dla sądu karnego wiążące, jednak w niniejszej sprawie takie orzeczenie nie zostało wydane. Potwierdził to Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie o sygn. akt V KK 26/20, wskazując że nie można obejmować dyspozycją art. 8 § 2 kpk decyzji organów skarbowych, których prawidłowość objęta jest kontrolą sądów administracyjnych. Dotyczy to niewątpliwie decyzji o charakterze deklaracyjnym.

Ponadto wskazać należy, że we wniosku z dnia 5 stycznia 2022 r. (k.1479) oskarżony wniósł o przesłuchanie w postępowaniu sądowym 25 świadków, którzy zostali uprzednio przesłuchani w postępowaniu skarbowym. Wprawdzie na rozprawie w dniu 28 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy uznał za ujawnione bez odczytywania zeznania części nich (k.1487), co zdaniem Sądu Okręgowego było błędne, albowiem jak już była mowa wyżej osoby te zostały wcześniej przesłuchane w postępowaniu podatkowym i w pod kątem odpowiedzialności podatkowej, jednak uwzględnił w/w wnioski co do pozostałych. Tym bardziej, że jak wskazał oskarżony w piśmie z dnia 10 marca 2022 r. (k.1488) miał on pytania do tych osób, a bezpośrednia styczność ze świadkami i możliwość oceny ich depozycji miała przekonać Sąd Rejonowy, że wszystkie kwestionowane czynności i transakcje nie tylko faktycznie zaistniały, ale też odbyły się w sposób nie budzący wątpliwości.

Mimo to na rozprawie w dniu 24 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy przesłuchał jedynie świadka M. K. (k.1531-1532), zobowiązując oskarżonego - po raz kolejny - do

zajęcia stanowiska w tym zakresie. Chociaż ten pismem z dnia 5 grudnia 2022 r. (k.1533) wniósł o odstąpienie od przesłuchania tych osób, wskazując że ich depozycje są dla niego korzystne i uznając, że zostanie uniewinniony, jednak w ocenie Sądu Okręgowego nie powinno to nastąpić. Tym bardziej, że oskarżony nie miał obrońcy i mógł nie zdawać sobie sprawy z możliwych konsekwencji swojej decyzji. Tak jak mógł nie zrozumieć, że wyrok warunkowo umarzający, od którego nie wniósł apelacji, stwierdza jego winę wraz ze wszystkimi wynikającymi z tego faktu konsekwencjami. Co więcej, złożone na jego niekorzyść apelacje słusznie zwracały uwagę, że w zaistniałych okolicznościach, kiedy oskarżony miał popełnić czyn z art. 37 § 1 pkt 1 kks, nie zaistniały formalne podstawy wydania takiego rozstrzygnięcia.

Reasumując, aprobując ten sposób procedowania postępowanie sądowe w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe sprowadzałoby się do bezkrytycznego zaakceptowania ustaleń i orzeczeń w postępowaniu podatkowym, które jest mimo wszystko odrębnym bytem. Nie mogąc się na to zgodzić i stwierdzając, że nie doszło do rzetelnego zbadania i rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżony wyrok powinien być uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowego do ponownego i zarazem prawidłowego rozpoznania.

Wniosek

Prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez

zasadny

<p>skazanie oskarżonego B. G. za przypisany mu czyn oraz orzeczenie wobec niego kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, nałożenie na oskarżonego obowiązku informowania sądu o przebiegu próby oraz wymierzenie mu kary grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych po 100 złotych każda stawka.</p> <p>Oskarżyciel publiczny - Naczelnik (...) Urzędu Celno - Skarbowego w W. wniosł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.</p>	<p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Z opisanych wyżej względów zgłoszone wnioski stały się bezprzedmiotowe. Wprawdzie oskarżyciel publiczny oczekiwał, że zaskarżony wyrok zostanie uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, jednak z innego powodu. Jeśli natomiast chodzi o wniosek prokuratora, to postulował zmianę zaskarżonego wyroku poprzez skazanie oskarżonego i wymierzenie mu wskazanej kary. Tego również Sąd Okręgowy nie mógł zaakceptować, widząc konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.</p>		

<p>OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia</p>	

i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.31	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.3.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.	
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.	

<p>Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 657/21.</p>		
	<p>Konieczność umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.</p>		
<p>Jak już wyżej wskazano, Sąd Rejonowy oparł się na orzeczeniach wydatnych w postępowaniu skarbowym, bezkrytycznie dając wiarę zgromadzonym w nim materiałom, których nie zweryfikował i nie uzupełnił. Sąd Okręgowy nie może tych uchybień wyeliminować, albowiem niezbędne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.</p>		
<p>4.</p>	<p>Konieczność warunkowego umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.</p>		
<p>5.</p>		<p># art. 454 § 1 k.p.k.</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylenia.</p>		
<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		

Rozpoznając ponownie niniejszą sprawę, Sąd Rejonowy powinien przeprowadzić własne postępowanie dowodowe, oczywiście uwzględniając, weryfikując i uzupełniając materiały uzyskane w postępowaniu skarbowym. W związku z tym powinien przesłuchać wszystkie osoby, które składały zeznania w postępowaniu skarbowym, ewentualnie także inne, które mają wiedzę na temat przedmiotowych transakcji. Po wykonaniu wszystkich tych i innych uznanych za konieczne czynności Sąd Rejonowy powinien samodzielnie dokonać oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sposób rzetelny, obszerny i wyczerpujący. Takie też powinno być uzasadnienie, niezależnie od rodzaju rozstrzygnięcia dając zarówno stronom, jak i Sądowi Okręgowemu możliwość poznania sposobu rozumowania Sądu Rejonowego, a co za tym idzie kontroli instancyjnej. Jednocześnie podkreślić należy, że w obecnych czasach wielu przedsiębiorców funkcjonuje jako pośrednicy, nie dysponując rozbudowanymi siedzibami, nie zatrudniając wielu pracowników czy nie posiadając własnych środków transportu. Nie oznacza to jednak automatycznie, że transakcje, które przeprowadzają są pozorowane i prowadzą jedynie do wystawienia faktur nie odnoszących się do rzeczywistych zdarzeń gospodarczych. Rolą Sądu Rejonowego w postępowaniu karno - skarbowym jest samodzielne ustalenie czy tak faktycznie było.

5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku

Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
----------------------	---	--------------------------

PODPIS
SSO Tomasz Morycz SSO Agnieszka Wojciechowska - Langda SSR (del.) Anna Bojarczuk

7.1.1. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 657/21.		
7.1.2. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
7.1.3. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
7.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

7.1.1. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel Publiczny - Naczelnik (...) Urzędu Celno - Skarbowego w W.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 657/21.		
7.1.2. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
7.1.3. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
7.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana